

Patiënteninformatie

Martini Allergie Centrum
voor Kinderen

MACK
voor
MartiniAllergieCentrum Kinderen

Martini Allergie Centrum voor Kinderen

Polikliniek Kindergeneeskunde, route 2.2
Tel. (050) 524 6475

Inleiding

Het Martini Allergie Centrum voor Kinderen (MACK) is een expertise- en behandelcentrum voor de noordelijke provincies. Kinderen met (complexe) allergieën kunnen hier terecht voor onderzoek, behandeling, dieetadvies en ondersteuning of begeleiding. Het MACK heeft een voedselallergiespreekuur en een algemeen allergiespreekuur. Het algemeen allergiespreekuur is bedoeld voor kinderen met hooikoortsklachten, huisstofmijtallergie, insectenallergie, eczeem en astma. Na verwijzing door de huisarts of kinderarts kunt u snel een afspraak bij ons krijgen. Na de eerste afspraak hoort u binnen twee weken wat wij voor uw kind kunnen doen.

In deze folder vindt u algemene informatie over voedselallergie en wat het MACK voor u en uw kind kan betekenen. De folder is bedoeld als aanvulling op de mondelinge informatie van de arts, diëtist en verpleegkundigen van het MACK. Kijk voor meer informatie op www.martiniziekenhuis.nl.

Voedselallergie

Een toenemend aantal kinderen heeft last van een voedselallergie, zoals een allergie voor melk, ei, tarwe, soja, pinda of noten. Een voedselallergie is een (heftige) reactie van het immuunsysteem op een onderdeel in het voedingsmiddel (het eiwit) waar het lichaam eigenlijk normaal op zou moeten reageren. Alle voedingsmiddelen bevatten eiwitten. De specifieke eiwitten, zoals het eiwit van de pinda, het eiwit van de melk of het eiwit uit de vis, lokken de allergische reactie uit.

Een voedselallergie kan op verschillende manieren tot uiting komen. Daardoor is het soms lastig een diagnose te stellen. Dit zijn mogelijke klachten:

- Huidklachten, zoals eczeem, galbulten, zwelling van de lippen of het gezicht.
- Maag-darmklachten, zoals buikpijn, misselijkheid, braken, diarree.
- Luchtwegklachten, zoals een loopneus, benauwdheid, slikklachten.
- Oogklachten, zoals tranende ogen, rode ogen.

In uitzonderlijke gevallen kunnen deze klachten leiden tot anafylaxie of een anafylactische shock. Dat is een levensbedreigende situatie door bloeddrukdaling en/of ademhalingsproblemen, waarbij medisch ingrijpen noodzakelijk is.

Meestal uit een voedselallergie zich in een of twee klachten. Dit gebeurt vrij snel na inname van het allergeen, het voedingsmiddel dat de allergische klachten veroorzaakt. De meest voorkomende voedselallergieën zijn: allergie voor melk, soja, ei, pinda, hazelnoot, walnoot, cashew, pistache, tarwe, sesam en/of vis. Kinderen met een voedselallergie zijn meestal allergisch voor een of twee allergenen, bijvoorbeeld een allergie voor melk of een allergie voor ei en pinda. Een kleine groep kinderen is allergisch voor diverse voedingsmiddelen en hebben bijvoorbeeld een allergie voor ei, pinda, cashew en pistache.

Behandeling van voedselallergie

Genezen van een voedselallergie is helaas nog niet mogelijk. Bij allergieën voor melk of ei op jonge leeftijd is er een kans dat kinderen de allergie kunnen 'overgroeien'. Op oudere leeftijd is die kans veel kleiner. Ongeveer 85% van alle kinderen met een melkallergie kan na het tweede levensjaar weer gewoon melk drinken. De kans dat een allergie voor pinda of noot overgaat, is veel kleiner.

De behandeling van een voedselallergie bestaat uit het voorkomen van blootstelling aan het betreffende allergeen of voedingsmiddel. Dit betekent dat alle ingrediënten van het eten en drinken zorgvuldig nagekeken moet worden op de aanwezigheid van het voedingsmiddel waarvoor uw kind allergisch is. Een onderdeel van de behandeling kan bestaan uit medicatie die een allergische reactie tegengaat. Informatie hierover krijgt u van de kinderarts en kinderdiëtist.

Multidisciplinair team

Op het MACK werkt een multidisciplinair team dat zorgt voor een snelle doorlooptijd van de onderzoeken (max. twee maanden). Het MACK staat onder leiding van kinderarts-allergoloog Gerbrich van der Meulen en kinderdiëtist Irene Herpertz. Beide hebben veel ervaring met onderzoek en behandeling van complexe allergieën. Irene Herpertz maakt uitgebreide inventarisaties van de voedingsmiddelen die klachten hebben veroorzaakt en geeft informatie over het te volgen dieet. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de receptuur van de voedselprovocaties. Gerbrich van der Meulen is de eindverantwoordelijke behandelaar.

Kinderverpleegkundigen Jolanda Ronner en Carolien Tepper doen de voedselprovocatietesten op de afdeling Dagverpleging Kinderen. Nadat gespecialiseerde koks de testvoeding hebben bereid, wegen de verpleegkundigen de porties zorgvuldig af. Zij begeleiden en observeren uw kind tijdens en na de test en zorgen voor de verslaglegging. Na de provocatietest nemen zij telefonisch contact met u op over hoe het thuis gaat. Ook geven zij instructie over het gebruik van de EpiPen, de adrenaline-injectie voor noodsituaties.

De secretaresses van de polikliniek Kindergeneeskunde zijn de contactpersonen van het MACK. Zij regelen afspraken voor polikliniekbezoeken en dagopname. Gespecialiseerde koks van het MACK zorgen in een speciale keuken en onder gecontroleerde omstandigheden voor de bereiding van het provocatiemateriaal.

Werkwijze

Na verwijzing door de (huis)arts, maakt u bij de polikliniek Kindergeneeskunde een afspraak voor het MACK. De kinderarts-allergoloog en kinderdietiste inventariseren tijdens deze eerste afspraak welke onderzoeken uw kind nodig heeft om tot een juiste diagnose en/of behandeling te komen.

Er zijn verschillende onderzoeken die we binnen het MACK uit kunnen voeren om voedselallergie vast te stellen:

- **bloedonderzoek:**

Enmalige bloedafname waarbij gekeken wordt of het lichaam bepaalde antistoffen heeft tegen verdachte voedingsmiddelen.

- **huidpriktest:**

Bij dit onderzoek krijgt uw kind een aantal (4-20) kleine prikjes, net onder de huid van de onderrug arm of rug. Er wordt gekeken of er binnen 30 minuten een huidreactie ontstaat op de prikplekjes.

- **voedselprovocatietest:**

Hierbij wordt op een veilige manier het verdachte voedingsmiddel aan uw kind gegeven (zie ook de uitgebreide beschrijving verderop).

Het bloedonderzoek of de huidpriktest geeft een inschatting of een voedselallergie aanwezig kan zijn. Wij kiezen meestal voor bloedonderzoek en in zeldzame gevallen voor een huidpriktest, omdat we het bloedonderzoek minder belastend vinden voor uw kind. Beide testen zijn echter niet betrouwbaar genoeg om voedselallergie vast te kunnen stellen. Een voedselprovocatie is de enige test waarmee een voedselallergie met zekerheid kan worden vastgesteld of uitgesloten.

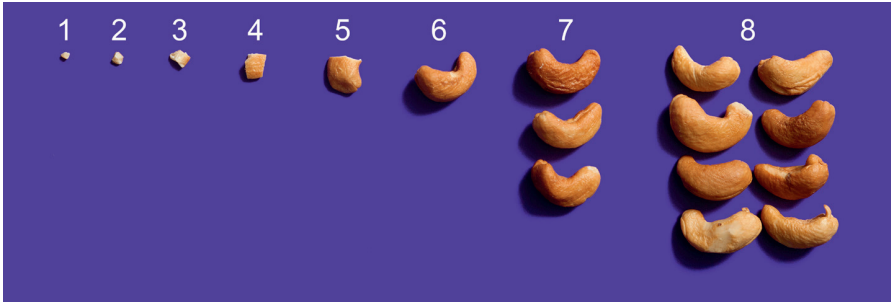
Voedselprovocatietest

Voor dit onderzoek wordt uw kind opgenomen op de afdeling Dagverpleging Kinderen. Dagopname betekent dat uw kind 's morgens naar het ziekenhuis komt en aan het eind van de middag weer naar huis mag. Als ouder mag u de hele dag bij uw kind blijven.

Bij een provocatietest eet of drinkt uw kind testvoeding onder gecontroleerde omstandigheden. Meestal bieden we de testvoeding in acht stappen aan, waarbij de dosis geleidelijk wordt verhoogd. Van 1 mg allergeen eiwit bij stap 1 kan het oplopen tot 3000 mg bij stap 8 (zie pag. 6).

Bij elke stap wordt de situatie van uw kind nauwlettend in de gaten gehouden door ervaren kinderverpleegkundigen. Daarnaast is een (kinder)arts op de afdeling aanwezig om zo nodig direct medisch in te kunnen grijpen. Als na de eerste stap geen reactie volgt, krijgt uw kind elk halfuur een steeds grotere hoeveelheid aangeboden. Bij klachten die wijzen op een allergische reactie stoppen we met de test. Bij een voedselprovocatie die wordt uitgevoerd in dagbehandeling, treedt zelden een ernstige reactie op. Als dit toch het geval is, dan krijgt uw kind direct de juiste hoeveelheid medicijnen toegediend.

Soms besluiten we dat het voedingsmiddel thuis voorzichtig geïntroduceerd kan worden. Als uw kind hiervoor in aanmerking komt, krijgt u daarvoor apart voorlichtingsmateriaal mee.

Voorbeeld van de hoeveelheid cashewnoot bij de stappen 1 t/m 8 van de provocatietest.

Voorbeeld van de hoeveelheid sojamelk bij de stappen 1 t/m 6 van de provocatietest.

Twee soorten provocatietesten

Het MACK heeft open en dubbelblinde voedselprovocatietesten ontwikkeld.

1. Open voedselprovocatietest

De open provocatietest betekent dat we een voedingsmiddel in opklimmende hoeveelheid geven om te kijken of uw kind het voedingsmiddel verdraagt. We kiezen voor de open provocatietest als uw kind nog niet is blootgesteld aan een bepaald voedingsmiddel en er toch een verdenking is voor een allergie of als er geen receptuur beschikbaar is om een voedingsmiddel dubbelblind te testen.

Bij een open voedselprovocatietest weten team, ouder(s) en kind om welk voedingsmiddel het gaat. Gebruikelijke voedingsmiddelen zoals pinda, ei en verschillende noten zijn op de afdeling aanwezig. Als het om een bijzonder voedingsmiddel gaat, kunnen we u vragen dit zelf mee te brengen. Tijdens de testdag proberen we de hoeveelheden per stap op te voeren naar een normale portie, zoals een heel ei of een boterham met pindakaas. Als er tijdens de provocatie en in de eerste uren daarna geen reacties zijn opgetreden, beschouwen we het voedingsmiddel als veilig.

2. Dubbelblinde placebo gecontroleerde voedselprovocatietest

De dubbelblinde placebo gecontroleerde voedselprovocatietest is de meest betrouwbare test om aan te tonen dat een voedingsmiddel inderdaad de oorzaak is van de klachten. De voedselprovocatietest vindt plaats op twee verschillende dagen, waarbij de tijd tussen deze twee testdagen minimaal één week moet zijn. Dubbelblind betekent dat u, uw kind, de arts en de verpleegkundigen niet weten welke testvoeding het allergeen (bijv. pinda) bevat. Placebo gecontroleerd betekent dat de ene testvoeding wel het te testen voedselallergeen bevat en de andere testvoeding niet (placebo). Door de reacties bij het gebruik van beide testvoedingen te vergelijken, kunnen we objectief de verschillen beoordelen en een oordeel geven of de klachten van uw kind daadwerkelijk door het voedingsmiddel worden veroorzaakt.

De testvoeding past binnen het dieet van uw kind en is zo samengesteld dat uw kind het te testen voedingsmiddel niet kan ruiken, proeven of zien. Hiervoor is speciale receptuur ontwikkeld en speciaal opgeleide koks zorgen voor een zorgvuldige bereiding. Voor kleinere kinderen 'verstoppert' we de melk in de gebruikte

zuigelingen-dieetmelk. Voor oudere kinderen verwerken we het in sojamelk of in een pannenkoek. Voor pinda is er receptuur voor een peutermaaltijd, voor oudere kinderen verwerken we pinda in ontbijtkoek of in een gehaktbal. Ei kan verwerkt worden in een gehaktbal of ontbijtkoek. De noten verwerken we in ontbijtkoek. Dit is alleen geschikt voor oudere kinderen.

Vorbereiding

Dit zijn de instructies die u volgt vóórdát u naar het ziekenhuis komt voor de voedselprovocatietest:

- Twee dagen voor de test moet uw kind stoppen met de antihistaminica, tenzij u dit anders met de kinderarts heeft afgesproken.
- In de twee weken voorafgaand aan de test mag uw kind geen vaccinatie hebben gehad.
- De test kan niet doorgaan als uw kind op de dag van de test ziek of herstellende is.
- Als de astma van uw kind niet stabiel is of als uw kind onrustig eczeem heeft, is het niet verstandig om de test door te laten gaan.
- Op de dag van de test mag uw kind thuis nog een klein ontbijt hebben.
- Tijdens de test mag uw kind – naast de testvoeding – in ieder geval water drinken. In overleg zijn andere voedingsmiddelen in beperkte mate toegestaan. Als uw kind speciale dieetproducten gebruikt, neemt u deze dan vooral mee.
- De test duurt drie tot vijf uur. Voor andere kinderen uit het gezin is geen opvang mogelijk tijdens de test. We verzoeken u voor hen ergens anders opvang te regelen.

Wat vertelt u uw kind

Vertel uw kind zo eerlijk mogelijk wat er gaat gebeuren. Vertel ook dat er een allergische reactie kan komen. U kunt uitleggen dat een arts en verpleegkundigen klaarstaan om te helpen bij klachten.

Wat neemt u mee

Geef uw kind iets mee waardoor het in de ziekenhuisomgeving toch iets vertrouwd heeft, bijvoorbeeld een knuffel of ander speelgoed. Oudere kinderen mogen hun mp3-speler of spelcomputer meenemen. Wat u verder meeneemt:

- een eigen fles of beker om uit te drinken (eventueel een eigen fopspeen).
- eigen voeding als dit met u is overlegd.
- eventueel een extra setje kleding.

- de medicatie van uw kind en pufjes met voorzetkamer.
- Zo nodig het te testen voedingsmiddel als de arts/diëtist dit met u heeft overlegd. U krijgt een belafpraak mee enkele dagen na de provocatietest.
- Voor u als ouder is koffie en thee aanwezig op de afdeling. Eventueel kunt u voor uzelf nog iets te eten of drinken meenemen.

Tijdens de provocatietest zijn u en uw kind voor naasten te bereiken via de Dagbehandeling, tel. (050) 524 6420.

Hoe gaat het verder na de test?

Als uw kind in de eerste dagen na de provocatietest thuis klachten krijgt, dan kunt u overdag bellen met de poli Kindergeneeskunde en 's avonds of 's nachts met verpleegafdeling Kinderen (2G), tel.(050) 524 6410. Enkele dagen na de provocatietest wordt u gebeld om te vragen hoe het na de test thuis is gegaan. Bij een dubbelblinde test belt de verpleegkundige u de eerstvolgende maandag na de tweede testdag op. Dan hoort u de uitslag van de test en ook op welke dag het verdachte voedingsmiddel is gegeven.

Positieve voedselprovocatie

Als uw kind heeft gereageerd op het voedingsmiddel, spreken we van een positieve voedselprovocatie. Dit betekent dat uw kind allergisch is voor dat voedingsmiddel en dat dit voedingsmiddel strikt vermeden moet worden. Als het om een voedingsmiddel gaat dat uw kind voor de eerste keer heeft gekregen tijdens de provocatie, dan krijgt u nog verdere instructies van de kinderdiëtist om het voedingsmiddel te blijven mijden.

Negatieve voedselprovocatie

Als uw kind niet heeft gereageerd op het voedingsmiddel, spreken we van een negatieve voedsel provocatie. Het voedingsmiddel is goed verdragen en kan gegeten worden. Soms geven wij u een schema hoe u het voedingsmiddel verder bij uw kind kunt introduceren. Als we dit in dagopname willen doen, dan doen we dat in overleg met u en het team.

Als het nodig is, blijft uw kind onder controle van de kinderarts-allergoloog of de eigen kinderarts en de kinderdiëtiste.

Tevredenheid

Wij gaan ervan uit dat het onderzoek en/of de behandeling naar tevredenheid verloopt voor u en uw kind. Mocht dit niet het geval zijn, bespreekt u dit dan allereerst met degene die hiervoor direct verantwoordelijk is. U kunt ook een afspraak maken met het hoofd van de afdeling of met de ombudsfunctionaris van het ziekenhuis. Meer informatie hierover vindt u op onze website of in de folder *Uw tevredenheid, onze zorg*.

Tot slot

Heeft u naar aanleiding van de informatie in deze folder nog vragen, neemt u dan contact op met het secretariaat van het MACK, tel. (050) 524 6475. Dit kan ook door een e-mail te sturen naar mack@mzh.nl.

Belangrijke telefoonnummers:

Verpleegafdeling Kinderen 2G	(050) 524 6410
Dagbehandeling	(050) 524 6420
Poli Kindergeneeskunde	(050) 524 6900

Martini Ziekenhuis

Postadres

Postbus 30033
9700 RM Groningen

Bezoekadres

Van Swietenplein 1
Groningen

Algemeen telefoonnummer

(050) 524 52 45

www.martiniziekenhuis.nl

